

Mortsel zingt het lied van honing

MORTSEL - Een reuzenbijenkorf siert de heuveltjes aan het Stadsplein in Mortsel. Zijn onze lokale imkers op zoek naar de zegen van de bij? Eén van de oudste gedichten in de Duitse taal is de 'Lorscher Bienensegen' (de bijenzegen van Lorsch) uit de vroege negende eeuw. Het is een beschrijving van de bij als een werktuig van God. De postiljon was even de argeloze voorbijganger, die samen met de Ambrosiusgilde stil staat bij het leven, het werk en de culturele betekenis van de bij. De bijenzegen van Lorsch (Benedictijnenabdij) zou één der oudste poëtische teksten zijn in de Duitse taal. Na vele omzwervingen kwam deze terecht in de bibliotheek van het Vaticaan. De tekst laat een soort magische bezwering zien, om zwermen bijen tot zitten te dwingen. Op ketels slaan we niet. Nog minder gooien we met zand, maar met een duidelijk uitgesproken bede zetten we bijen aan om gehoorzaam te zijn tegenover de mens. De Sint-Ambrosiusgilde van Mortsel en Edegem viert haar 325-jarige jubileum. Tijd om even stil te staan bij die eeuwenoude producent van zoetigheden en suiker.

Bestaat er een insect dat sympathieker is dan een bij? De meikever staat symbool voor onbezorgde kinderjaren. In de Berbercultuur staat de kever voor beweging en machtsoverdracht. Het Lieveheersbeestje brengt geluk en plezier. In het Engels noemen we het diertje een 'ladybird'. De libel is een boodschapper en de waterjuffer het symbool voor etherische schoonheid. De heilige mestkever uit het oude Egypte brengt geluk. De sprinkhaan springt rond in ruimte en tijd en handelt in vertrouwen. Hij staat voor astraal (met betrekking tot de sterren) reizen, stapt over obstakels heen en maakt nieuwe stappen vooruit. De bij heeft een spirituele connectie met de godin Diana, staat voor vrouwelijke strijdkracht en communiceert met de doden.

Maya mag dan een meisjesnaam zijn, in het Hebreeuws is het afgeleid van 'mayim', wat water betekent en in het Grieks betekent het moeder. *Maya de Bij* is de hoofdfiguur van een Duitse bestseller, die in 1912 verscheen, geschreven door Waldemar Bonsels (1880-1952) met als titel 'Die Biene Maja und ihre Abenteuer'. Het boek mag dan in een veertigtal talen vertaald zijn, maar voor Studio 100 is 'Maya' een beschermd product. Geen schip van Greenpeace vaart nog uit met de beeltenis van deze olijke bij.

Zowel de bij als de korf van de honingbij worden geportretteerd in schilderijen en op wapenschilden. Als de korf wordt afgebeeld, dan zie je een gevlochten korf, breed aan de onderzijde en smaller aan de bovenzijde. De korf doet een beetje denken aan een helm. De kerkvader Ambrosius van Milaan, de patroonheilige van de imkers, wordt vaak afgebeeld met een bijenkorf.

Herkenden de leerlingen van het GTI nog de bijenkorf, die ze bouwden? Wij mogen het hopen. In de zoetste hondenhokken van FORT 4 vinden we de honingkasten van de gilde. Geen korven, maar kasten staan aardig verscholen in het militaire landschapspark van Mortsel. Een domein van 24 ha ligt voor hun bijendeur. Geen plant of bloem laat het bijenvolkje onberoerd.

Bijen maken honing van nectar die zij verzamelen uit bloemen. Planten produceren suikerhoudende plantensappen, waaronder nectar, die wordt gevormd in de honingklieren van de bloem. De bij verzamelt de nectar in haar honingblaas, daarin worden bepaalde stoffen toegevoegd en begint het omzettingsproces. Als de bij in haar woning komt, wordt de nectar in de cellen van de raat gedeponeerd en vervolgens door andere bijen verder bewerkt. De bijen zorgen ervoor dat de nectar indikt en onder invloed van de enzymen uit de honingblaas ontstaat zo de honing: een geniaal - vaak vergeten - productieproces.

Bijen in de natuur leven in holle bomen. Niet alleen de beer, maar ook de mens krom in de boom om honing te oogsten. De oudste bijenwoning is zeker de kloskorf, een uitgeholde boomstam met een wanddikte van een paar centimeter. Er wordt een gat gemaakt waarin en waaruit de bijen kunnen vliegen en dat als luchtgat dient. In de uitgeholde cilindervormige ruimte aan de binnenkant worden vaak enkele houten stokken dwars geplaatst om de bijenraten die de bijen bouwen, te stutten. De kloskorf is aan de bovenkant afgedekt,

maar toegankelijk voor de honingooft. De vroegste archeologische bewijzen van kloskorven dateren van 3380 vóór Christus.

Vanaf de middeleeuwen begonnen de bijenkorven hun intrede te doen in Europa. De korven werden gemaakt uit buntgras, wilgentenen of roggestro. Ze werden besmeerd met koemest of leem. Aan de binnenkant werden spijlen geplaatst voor de honingraten.

Wil je meer weten over onze imkers? Klik op www.ImkersMortselEdegem.be of stuur een e-bericht naar info@imkersMortselEdegem.be.

Foto's: © Ronny Mullens

Beeld: © Wikipedia

Tekst: Dirk Brentjens